

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 1.Pf.20.916/2021/4.

A felperes: felperes, felperes címe

A felperes képviselője: dr. Takács Richárd ügyvéd, ügyvéd címe.

Az alperesek: I.r. alperes, alperes címe., I. rendű

II.r. alperes, alperes címe., II. rendű

Az alperes képviselője: Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe., ami az I-II. rendű alpereseket képviseli

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 22.P.22.450/2021/5.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.000 (hatezer) forint másodfokú perköltséget, és az államnak, az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon, határidőben és számlára 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes hivatalos közösségeként működő „Ateizmus” nevű nyilvános Facebook-csoport egyes bejegyzései alatt keresztényellenes hozzászólások jelentek meg. Az I. rendű alperes által szerkesztett, a II. rendű alperes kiadásában megjelenő mandiner.hu internetes sajtótermékben 2021. május 13-án „A keresztények elleni népirtásra buzdít a felperes” címmel cikk jelent meg, amely a KDNP alelnökének, az üldözött keresztények megsegítéséért felelős helyettes államtitkárnak, személy2-nek a Facebook közép- és kelet-európai politikai igazgatójához, személy1-hez címzett nyílt levelét tette közzé. A közlemény alatt „Az eredeti, teljes írást itt olvashatja el” mondat volt olvasható, amelyről linkeléssel elérhetővé vált az eredeti Facebook bejegyzés. A nyílt levélben az alábbi közlések szerepeltek:

[2] „NYÍLT LEVÉL személy1, a Facebook közép- és kelet-európai politikai igazgatója részére.

[3] Tisztelt Igazgató Asszony!

[4] Sajnálattal szembesülhetünk azzal, hogy az utóbbi hetekben egyre növekszik a vallási és etnikai alapú gyűlöletet szító tartalmak mennyisége a Facebookon. Különösen igaz ez a keresztényellenes tartalmakra, amelyek ellen a fellépést a Facebook platformja

elmulasztja, az erre vonatkozó jelzéseket figyelmen kívül hagyja, azokat nem tartja a közösségi alapelvekkel ellentétesnek.

[5] Tiltakozom az ellen a kettős mérce ellen, amivel a Facebook a keresztényellenesség jelenségével szemben viszonyul

[6] A felperes hivatalos közösségeként működő Ateizmus nevű Facebook-csoport 2021. április 21-én közzétett nyilvános bejegyzésének (link a nyílt levél alján) hozzászólásai között több olyan keresztényellenes megnyilvánulás található, amelyek a világban zajló keresztényüldözés halálos áldozataiból gúnyt űznek, valamint támogatják a keresztények ellen irányuló népirtást, sőt kifejezetten ilyen cselekvésre buzdítanak.

[7] Ezek a hozzászólások azt követően sem kerültek eltávolításra, hogy jelentették azokat az Önök számára. Azzal utasították el a keresetet, hogy ezek a megnyilvánulások nem sértik a közösségi alapelveiket.

[8] Ideje felülvizsgálniuk a közösségi alapelveiket. Ugyanis a különböző társadalmi csoportokkal szembeni uszításnak és a népirtás helyeslésének sehol sincs helye, így a Facebookon sem. A fent említett megnyilvánulások összeegyeztethetetlenek az emberi méltóság és a vallásszabadság alapelveivel. Az emberi méltósággal, amely a keresztény embereket ugyanúgy megilleti, mint bárki más.

[9] A Facebook közép- és kelet-európai politikai igazgatójaként az Ön erkölcsi felelőssége az, hogy a Facebook magyar nyelvű felületein ne maradhassanak következmények nélkül az ilyen szélsőségesen gyűlöletkeltő megjegyzések.

[10] Magyarország olyan ország, ahol kiállunk a vallásszabadság alapértékei és az emberi jogok tiszteletben tartása mellett, valamint az üldözött keresztények és más vallási közösség ellen irányuló támadások ellen. A magyar kormány elkötelezett amellett, hogy Magyarországon mindenki szabadon gyakorolhassa vallását, anélkül, hogy hátrányos megkülönböztetést vagy a fenyegetést kelljen elszenvednie.

[11] Kérem, juttassa érvényre ennek tiszteletben tartását a Facebook berkein belül is! Magyarországon a törvény mindenkire vonatkozik, és senki sem állhat a törvény felett, még a Facebook sem.

[12] Ennek jegyében arra kérem: vizsgálja ki a fent említett esetet, és tegyen precedens értékű lépéseket annak érdekében, hogy az emberi méltósághoz és a vallásszabadsághoz fűződő alapjogok következetesen érvényesüljenek a Facebookon. Ne engedjék, hogy a keresztényellenes uszítás lehessen felületükön az utolsó tolerált társadalmi kirekesztés. Üdvözlettel: személy2, államtitkár, Budapest, 2021. május 13.”

[13] A felperes 2021. június 3-án kézbesített helyreigazítási kérelmét az I. rendű alperes nem tette közzé.

[14] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest az alábbi helyreigazító közlemény közzétételére:

[15] „Helyreigazítás: Az internetes portálunkon 2021. május 13-án »A keresztények elleni népirtásra buzdít a felperes« címmel megjelent cikkben valótlanul állítottuk, hogy »a keresztények elleni népirtásra buzdít a felperes«, mivel a felperes soha nem tett ilyen nyilatkozatot, a cikkben említett írások szerzői nem tagjai a felperesnek, nem nyilatkoztak ezen egyesület nevében, így valótlan azon állításunk, hogy a felperes népirtásra buzdítana. A felperes minden bűncselekményt elítél. Valótlan cikkünk azon állítása is, miszerint »ezek a hozzászólások azt követően sem kerültek törlésre, hogy jelentették azokat az Önök számára«. A valóság ezzel szemben az, hogy a csoport moderátorai eltávolították tudomásra jutásukkor a sértő hozzászólásokat, a megtételüktől számítva maximum pár órán belül, a csoport nyilvános szabályzatának és a jó erkölcsnek megfelelően. A valótlan tényállítások miatt az

egyesülettől elnézést kérünk.” A felperes keresete a II. rendű alperessel szemben a perköltség megtérítésére irányult.

[16] Keresetét a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. §-ra és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 495. §-ra és a 499. §-ra alapította.

[17] A felperes szerint az I. rendű alperes valótlanul állította a cikk címében, hogy a keresztények elleni népirtásra buzdít a felperes, mivel az egyesület soha nem tett ilyen nyilatkozatot és minden bűncselekményt elítél. Azon cikkrészlet is valótlan, miszerint a hozzászólásokat azután sem törölték, hogy jelentették azokat a Facebook számára. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperes a cikknek önállóan adott címet, amely valótlan tényállítás és nem a megszólaltatott politikustól származik. Hivatkozott a 34/2017. (XII. 11.) AB határozat azon megállapítására, hogy a bizonyíthatóan hamis tények nem állnak alkotmányos védelem alatt. Perbeli legitimációját arra alapította, hogy a felperes neve szerepel a cikk címében. A helyreigazító közlemény teljes szövegét a portál főoldalán kérte megjelentetni, mivel az eredeti cikk is olvasható volt a főoldalon.

[18] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Azzal védekezett, hogy a felperes által sérelmezett közlés egy államtitkár nyílt levelének változtatás nélküli közzététele, amely miatt a sajtó felelősségre nem vonható. Hivatkozott a 34/2017. (XII. 11.) AB határozatban foglaltakra, amely szerint a demokratikus közvélemény alakulásában központi szereppel bíró sajtó tevékenységének egyik lényegi eleme a közéleti események nyilvánossághoz való közvetítése. Fontos, hogy a sajtó a közvita számára releváns körülményekről minél szabadabban számolhasson be, a közéleti szereplők nyilatkozatairól tudósító média felelőssége körében a közvitával meglévő, nyilvánvalóan szoros kapcsolat mellett az is fontos körülmény, hogy az újságírók ez esetben nem saját állításukat, vagy véleményüket tárják a nyilvánosság elé, nem saját gondolataikkal igyekeznek befolyásolni a szélesebb közvéleményt.

[19] A közéleti szereplők kijelentéseit közvetítő sajtónak a valótlan tényállításokért fennálló felelőssége más mérce szerint ítélendő meg ahhoz képest, amikor a szerkesztők és újságírók pusztán saját elképzeléseik és előzetes döntéseik mentén határozzák meg a médiatartalmat. Álláspontja szerint az államtitkár nyílt levelének változtatás és kommentár nélküli közzététele abszolút analógiát jelent a polgári jogi ítélkezésnek a híresztelés fogalmának értelmezése körében megállapított kivételével, amikor a sajtó mentesül a közzétett tények valóságtartalmának ellenőrzésére vonatkozó szokásos kötelezettsége alól.

[20] Kiemelte, hogy a felperesnek a sérelmezett nyílt levél vonatkozásában nincs keresetösségi joga, mivel az nem tartalmaz rá vonatkozó tényállítást. A nyílt levélnek a hozzászólások törlésével kapcsolatos kritikája nem a felperesre vonatkozik, hanem a Facebooknak szól, ahogy a címzett sem a felperes, hanem a Facebook közép- és kelet-európai politikai igazgatója.

[21] Kifogásolta, hogy a felperes a bocsánatkérés közzétételét is kéri, amely a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:51. § (1) bekezdés c) pontja szerinti elégtételnek minősül, a Pp. 496. § (6) bekezdése tiltja a sajtó-helyreigazításra irányuló kereset más keresettel történő összekapcsolását. Véleménye szerint a teljes helyreigazító közlemény főoldalon való közzététele nem illeszkedik a bírói gyakorlathoz.

[22] Az elsőfokú bíróság kötelezte az I. rendű alperest, hogy 5 napon belül az általa szerkesztett mandiner.hu portál címlapján 16 órán keresztül tegye közzé a „Helyreigazítás A keresztények elleni népirtásra buzdít a felperes című cikkhez” hírt, amelyről kattintással tegye elérhetővé a mandiner.hu hírportálon „A keresztények elleni népirtásra buzdít a felperes”

című cikk címe alatt, a cikk felett, amíg a cikk elérhető, de legalább 30 napig az eredeti cikkhez hasonló módon és betűszedéssel, kommentár nélkül az alábbi közleményt: „Helyreigazítás: A mandiner.hu online hírportálon 2021. május 13-án »A keresztények elleni népirtásra buzdít a felperes« című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy s keresztények elleni népirtásra buzdít a felperes.”. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felek maguk viselik a saját költségüket, az államnak fizetendő eljárási illetéket pedig egyenlő arányban a felperesre és a kiadóra terhelte.

[23] Határozatában az ügy eldöntésénél releváns jogszabályok körében az Smtv. 4. § (1)-(3) bekezdését, 10. §-át, a 12. § (1) és (2) bekezdését idézte.

[24] Megállapította, hogy a felperest megilleti az anyagi jogi igényérvényesítés joga. A kifogásolt közlés a cikk címe, amelyben szerepel a felperes neve. Az I. rendű alperes ugyan változtatás nélkül tette közzé személy2 államtitkár nyílt levelét, de annak önállóan adott címet, amivel egyúttal – a nyílt levélben foglaltaktól eltérően – értelmezni is kívánta annak tartalmát. A felperes alappal utalt arra, hogy a cím egyértelműen megnevezi és azt a tényről állítja róla, hogy népirtásra buzdít, ezért keresetösségi joga e tekintetben fennállt.

[25] Az alperesek nem hivatkozhatnak arra, hogy a nyílt levél kommentár nélküli közzétételével pusztán a közvita szempontjából releváns körülményekről számoltak be, hiszen az I. rendű alperes önállóan adott címet a nyílt levélnek. A cikk címének különösen nagy jelentősége van, az orientálja az olvasókat, akik a címmel összefüggésben értékelik magát a cikket.

[26] A hozzászólások törlésével kapcsolatos kereseti kérelem tekintetében arra a következtetésre jutott, hogy az átlagos tájékozottságú olvasó számára egyértelmű, hogy az államtitkár nyílt levelében a Facebook-kal szemben fogalmazott meg kritikát, a közép- és kelet-európai igazgatónak felröva a keresztényellenes tartalmak törlésének elmulasztását. A kritika a felperes által működtetett Facebook-csoport bejegyzéseihez fűzött hozzászólások miatt fogalmazódott meg, azonban a levélnek nem lehet olyan tartalmat tulajdonítani, hogy a felperes uszít a keresztények elleni népirtásra. Erre tekintettel a felperes érintettsége a hozzászólások törlésére vonatkozó keresetnél nem volt megállapítható, illetve maga a nyílt levél sem hordozott ilyen tartalmat.

[27] Az elsőfokú bíróság nem tartotta indokoltnak a helyreigazító közlemény teljes szövegének főoldalon történő közzétételét, tekintettel arra, hogy a teljes kifogásolt bejegyzés főoldalon megjelenése nem volt bizonyított.

[28] A perköltségről és a le nem rótt 36.000 forint kereseti illeték állam javára történő megfizetéséről a felek egyenlő arányú pernyertességére, illetve pervesztességére figyelemmel rendelkezett.

[29] Az ítélet ellen az alperesek fellebbeztek. Közös előterjesztett jogorvoslati kérelmük az elsőfokú ítélet megváltoztatására, a kereset elutasítására irányult.

[30] A másodfokú bíróság által gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdésének c)-d) pontjában jelölték meg. Álláspontjuk szerint a felperes nem igényelhetne volna annak közzétételét a helyreigazító közleményben, hogy az I. rendű alperes kérjen elnézést a felperestől, mivel az a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja szerinti elégtétel iránti igény előterjesztésének, vagyis a sajtó-helyreigazítási kereset más keresettel történő összekapcsolásának minősül, ami a kereset elutasítását kell, hogy eredményezze.

[31] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a II. rendű alperes perköltségben marasztalását célozta. Arra hivatkozott, hogy a helyreigazítás szövegében szereplő bocsánatkérés nem a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja szerinti igénynek minősül, ezért nem valósít meg tiltott keresethalmazatot.

[32] A fellebbezés alaptalan.

[33] Az ítéltábla a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[34] Az I. rendű alperes – az elsőfokú eljárásban kifejtett érvelését megismételve – jogorvoslati kérelmében azt kifogásolta, hogy a felperes a keresetében igényelt helyreigazító közleményben a bocsánatkérés is szerepel. Álláspontja szerint elégtétel iránti igényt csak személyiségi jogi perben lehet előterjeszteni, a Pp. 496. § (6) bekezdése alapján azonban a sajtó-helyreigazításra irányuló kereset más keresettel nem kapcsolható össze.

[35] Az I. rendű alperes tiltott keresethalmazatra vonatkozó, a fellebbezésben kifejtett jogértelmezése azonban a kérelmet nem teszi megalapozottá. A Pp. 499. § (1) bekezdése a bíróságot hatalmazza fel a mérlegelés körében arra, hogy minden ügyben egyedileg mérlegelje és meghatározza a közzététel módjának és határidejének megjelölése mellett a bíróság által meghatározott szövegű helyreigazító közlemény közzétételét, figyelemmel a Pp. 342. § (1) bekezdésében meghatározott kérelemhez kötöttség elvére is.

[36] A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának PK 15. számú állásfoglalása I. pontja értelmében, ha a bíróság a keresetnek helyt ad, határozatában – a kérelem és az ellenkérelem korlátai között – belátása szerint állapítja meg a helyreigazítás szövegét, és ennek közlésére az alperest határidő tűzésével kötelezi. Ennek oka, hogy a szubjektív jogvédelem célja akkor tud érvényesülni, ha lehetőség van az eset összes körülményeinek mérlegelésére.

[37] A helyreigazító közleményből ki kell tűnnie, hogy a kifogásolt sajtóközlemény mely tényállítása valótlan, mely tényeket tünteti fel hamis színben, illetve melyek a valós tények. A felperes által közzétenni kért szöveg ennek a feltételnek megfelelt, azt annyiban egészítette ki, hogy a közlemény végén a valótlan tényállítások miatti elégtételadást is megfogalmazott. Ezt a helyreigazító közleményen belüli, tartalmi kitétel értelmezte az I. rendű alperes úgy, hogy a felperes a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja szerinti keresetet is előterjesztett.

[38] Az alperesek tiltott keresethalmazattal kapcsolatos fellebbezési okfejtésének azonban nincs értékelhető jelentősége. Teljességgel figyelmen kívül hagyta ugyanis, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemben foglaltakhoz képest másként fogalmazta meg a helyreigazító közlemény szövegét, abban a bocsánatkérés szövege nem szerepelt. A másodfokú bíróság felülbírálati jogköre ugyanakkor nem a keresetre, hanem az elsőfokú ítéletre terjed ki. Mindazok az indokok, amelyeket az alperesek a keresethalmazattal kapcsolatban előadtak, csak akkor nyerték volna el jelentőségüket, ha az elsőfokú ítélet marasztaló rendelkezése kiterjedt volna a kifogásolt részre, vagyis ha az ítéletnek van olyan tartalmú rendelkezése, amely felveti a meg nem engedett keresethalmazat vizsgálatának szükségességét.

[39] A Pp. 496. § (6) bekezdés sérelme egyebekben olyan tárgykör, amelynek észlelésére és jogkövetkezményeinek levonására a másodfokú bíróság hivatalból köteles, és annak eredménye sem az ítélet fellebbezéssel célzott megváltoztatása, hanem az eljárás megszüntetése. Amennyiben azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú döntést a Pp. 496. § (6) bekezdésben foglaltak szempontjából nem tartja aggályosnak, nem áll fenn a 379. § alkalmazásának indoka sem.

[40] A fellebbezés nem tartalmazott olyan további jogi érveket, amelyek alkalmasak lettek volna az elsőfokú ítélet megváltoztatására, így arra vonatkozó okfejtést sem, amely a keresetösségi jog hiányán alapuló döntésre vonatkozott. A jogorvoslati kérelem indokolása a kereset elsőfokú bíróság által elutasított részére nem terjedt ki, ezért az előbbi rész tekintetében a felülbírálat elvégzésére sem került sor.

[41] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta. A perköltség tekintetében teljesítőképes II. rendű alperest terheli a felperes jogi képviselőjének járó munkadíj és a fellebbezési illeték összegének megtérítésére vonatkozó kötelezettség.

[42] A felperes fellebbezési ellenkérelme mellékleteként költségjegyzéket – a fellebbezési ellenkérelem hivatkozása ellenére – nem csatolt, ezért a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerinti, 6.000 forint összegben állapította meg a felperesnek járó ügyvédi munkadíj összegét. A le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére a II. rendű alperest a Pp. 101. § (1) bekezdése, a 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján kötelezte.

Budapest, 2022. február 22.

dr. Kovács Helga s.k.
s.k.

a tanács elnöke, előadó

dr. Stecbauer Anita s.k.

bíró

Egriné dr. Salamon Emma

bíró